

Blagdan Uzvišenja Svetog Križa

Datuma 14. rujna slavi se blagdan Uzvišenja Svetog Križa. Donosimo kratku povijest toga kako se taj blagdan počeo slaviti.

20.09.2018.

Blagdan Uzvišenja Svetog Križa potječe iz Crkve u Jeruzalemu. Od sredine 4. stoljeće slavio se 13. rujna, na dan godišnjice posvete bazilike podignute na Golgoti za cara Konstantina. Prema izvještaju jednog hodočasnika imenom Egerije iz 4.

stoljeća, relikvija križa nešeg Gospodina bila je pronađena nekoliko godina prije. "Uzvišenje" Svetog Križa zbilo se dan nakon posvete spomenute bazilike; na taj je dan, prema jednoj liturgijskoj knjizi iz tog vremena, Sveti Križ svečano pokazan cijelom kršćanskom puku. Danas je od svih obreda koji se direktno ili indirektno spominju tog blagdana možda najznakovitiji onaj iz istočne liturgije u kojem svećenik podiže križ iznad sveg puka, blagoslivlje ih, i tako na sve četiri strane svijeta, dok za to vrijeme zbor svečano pjeva *Kyrie Eleison* stotinu puta prilikom svakog blagoslova. Zatim vjernici dolaze častiti križ i primaju jedan od cvjetova koji ukrašavaju mjesto gdje je križ ležao. U Istočnoj Crkvi ovaj je blagdan toliko važan da se smatra *jesenskim Uskrsom*.

U Rimu je od početka 6. stoljeća na 3. svibnja obilježavan "paralelni"

blagdan u Vatikanskoj bazilici - *nalaženje Svetog Križa*. Sredinom 7. stoljeća Vatikanska je bazilika usvojila jeruzalemski običaj čašćenja fragmenta relikvije Križa (zvanog *lignum crucis*) na datum 14. rujna. Papa Sergius (687. 701.) prenio je običaj u Lateransku baziliku, nadodajući joj na svečanosti, tako da se do 8. stoljeća blagdan proširio čitavim kršćanskim Zapadom.

U rimskoj liturgiji predosvlje Mise podsjeća nas na to kako je stablo iz rajskog vrta bilo mjesto gdje je čovječanstvo palo, zato je Bog htio da križ bude novo drvo koje će nas sve spasiti: "*ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret*". Čitanja naglašavaju podizanje Krista na drvo Križa kao anticipaciju Njegovog slavnog Uzašašća i kao "magnet" kojim će privući sve ljude: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi." (*Iv 12:32*) Križ je mjesto Isusove pobjede i preko njega želi od nas da

mu pomognemo proširiti Njegovu Vladavinu. "Krist naš Gospodin bio je razapet; s visine Križa otkupio je svijet i tako pomirio Boga i čovječanstvo. Isus nas sve podsjeća: 'A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.' Ako me stavite u središte svih svojih zemaljskih aktivnosti, govori nam, izvršavajući dužnost svakog trenutka u onom što se čini bitno i onom što se čini nebitno, ja ću sve privući k sebi. Moje kraljevstvo među vama bit će stvarnost!" (Susret s Kristom, br. 183.)

Sveti je Josemaria uvijek nosio relikvijarij oko vrata u obliku križa koji je sadržavao *lignum crucis*, fragment Svetog Križa. To je bila manifestacija njegove pobožnosti prema Svetom Križu u obliku radosnog ispunjavanja svakodnevnih dužnosti. Postoji stotine načina, također i malih, da se izrazi ova pobožnost u svakodnevnom životu,

jedan od kojh je učiniti znak križa prilikom blagoslovne, odnosno zahvalne molitve prije i poslije obroka. "Taj trenutak blagoslivljanja, koliko god bio kratak, podsjeća nas na našu potpunu ovisnost o Bogu; jača naš osjećaj zahvalnosti za darove stvaranja; odaje priznanje onima koji nam svojim radom priskrbuju te darove i potiče našu solidarnost s onim su najvećoj potrebi." (Papa Franjo, enciklika *Laudato Si*, 24. svibnja 2015., br. 227.)

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/hr-hr/article/blagdan-uzvisenja-svetog-kriza/> (27.03.2025.)